

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/meu.2025.54.0.5407>

УДК 338.43.02:[351.82:351.86]:005.2](477)"364"

JEL Q10, Q18

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО СЕКТОРУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Мар'яна Замроз¹, Андрій Стойко², Юрій Максимець³

^{1,2,3}Львівський національний університет імені Івана Франка
79008, м. Львів, проспект Свободи, 18

¹e-mail: maryana.zamroz@lnu.edu.ua; ORCID: 0000-0002-7396-8296

²e-mail: andriy.stoyko@lnu.edu.ua; ORCID: 0009-0009-1142-9690

³e-mail: yuriy.maksymets@lnu.edu.ua; ORCID: 0000-0001-9693-4147

Анотація. Обґрунтовано актуальність наукових досліджень щодо питань ефективного державного регулювання аграрного сектору України в умовах воєнного стану. Проаналізовано динаміку розвитку аграрного сектору економіки і його частку в структурі ВВП, а також вплив на нього війни. Обґрунтовано основні проблеми аграрного сектору економіки в умовах воєнного стану. Охарактеризовано основні підходи до визначення сутності поняття державного регулювання економіки, а також особливості державного регулювання саме аграрного сектору економіки. Здійснено аналіз динаміки обсягу державної фінансової підтримки аграрного сектору. Визначено основні джерела фінансової підтримки аграрного сектору економіки в умовах воєнного стану.

Приділено велику увагу розробленню ефективного механізму державного регулювання розвитку аграрного сектора, основною метою якого має стати відновлення галузі і подальший її розвиток.

Ключові слова: державне регулювання, аграрний сектор економіки, методи регулювання, інструменти державного регулювання, війна, умови воєнного стану, аграрна продукція.

Постановка проблеми. Аграрний сектор України має надзвичайно важливе значення не лише для вітчизняної економіки, але й для глобальної продовольчої безпеки, адже є одним з провідних експортерів зернових культур, соняшникової олії та органічної продукції до Європейського Союзу та інших країн. Так, до початку війни у 2021 році Україна експортувала агропродукції на 27,9 млрд дол. США і це становило 41% від загального експорту. Якщо ж говорити про внесок української аграрної продукції у забезпеченні глобальної продовольчої безпеки, то у 2021 році Україна посіла 1 місце за експортом соняшникової олії і займала 50% світового ринку, 3 місце за експортом кукурудзи (15% світового ринку), 5 місце за експортом пшениці (10% світового експорту).

Проте саме аграрний сектор серед усіх галузей економіки найбільше постраждав від ведення повномасштабних воєнних дій. Згідно статистики, за період від повномасштабного вторгнення і до сьогодні втрачено 1261 аграрне підприємство,

© Мар'яна Замроз, Андрій Стойко, Юрій Максимець, 2025.

Ця стаття поширюється на умовах ліцензії
Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

галузь зазнала чималих прямих і непрямих втрат. За три роки війни, прямі втрати агропромислового комплексу України (знищення сільськогосподарської техніки та інфраструктури, втрата продукції через окупацію території або бойові дії) сягають 10,3 млрд дол. США. Непрямі втрати в аграрному секторі – це втрачений потенційний дохід підприємств галузі через скорочення виробництва, зростання собівартості та зниження цін. Загальна сума цих втрат оцінюється в розмірі 69,8 млрд дол. США [1]. Непрямі втрати були підсилені блокадою морських портів, зниженням продуктивності, а також значним руйнуванням інфраструктури. Тому, на сьогодні, для збереження внутрішнього ринку, а також нарощення експортного потенціалу аграрної промисловості України і повернення його на довоєнний рівень, необхідно особливу увагу приділити розробленню ефективного механізму державного регулювання, основною метою якого має стати відновлення галузі і подальший її розвиток.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідження основних аспектів та проблем розвитку аграрного сектору економіки знайшли своє відображення у наукових працях В. Боковець, О. Бородіної, М. Скорик, О. Мисник, І. Михасюк, О. Кінзерської, В. Копитко, Н. Сіренко, Д. Стеченко та інших. Питаннями державного регулювання аграрного сектору економіки присвячено наукові дослідження таких вчених-економістів як В. Береговий, Л. Васильєва, О. Варченко, П. Гайдучський, І. Коновальчук, І. Кириленко, П. Саблук, О. Шпичак та інших.

Враховуючи велике число наукових досліджень з питань державного регулювання економіки, в тому числі і регулювання саме аграрного сектору, проте, на сьогодні, відсутній єдиний підхід щодо обґрунтування базових теоретико-методичних засад державного регулювання аграрного сектору України саме в умовах воєнного стану.

Постановка завдання. З огляду на актуальність теми, метою статті є виявлення та оцінка сучасних тенденцій розвитку аграрного сектору економіки, а також обґрунтування об'єктивної необхідності застосування дієвих інструментів державного регулювання агросектору та виявлення особливостей його здійснення в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. У статті було використано загальнонаукові методи дослідження, такі як аналіз, системний, абстрагування, узагальнення (при дослідженні останніх наукових досліджень в сфері державного регулювання аграрного сектору економіки, пошуку ефективних інструментів регулювання аграрного сектору економіки в умовах воєнного стану), методи теоретичного дослідження, такі як табличний, графічний, систематизації (для наочного відображення тенденцій розвитку аграрного сектору економіки та вплив на нього війни).

Виклад основного матеріалу дослідження. Аграрний сектор є важливою стратегічною галуззю вітчизняної національної економіки, яка забезпечує не лише продовольчу безпеку і незалежність нашої держави, а й гарантує значне надходження валюти через експорт аграрної продукції і високу її конкурентоспроможність на міжнародному ринку. До початку повномасштабної війни аграрний сектор демонстрував стабільне зростання в середньому 5-6%, а частка його продукції у структурі ВВП України становила в середньому 10%. На рисунку 1 зображено динаміку ВВП та аграрного сектору економіки за період 2015-2024 рр.

Як бачимо з рисунка 1, частка вітчизняного аграрного сектору у структурі ВВП, з початком війни, знизилася на 3,8%. Це пов'язано зі значними руйнуваннями інфраструктури сільського господарства та пошкодженнями, які були нанесені аграрним виробникам через воєнні дії.

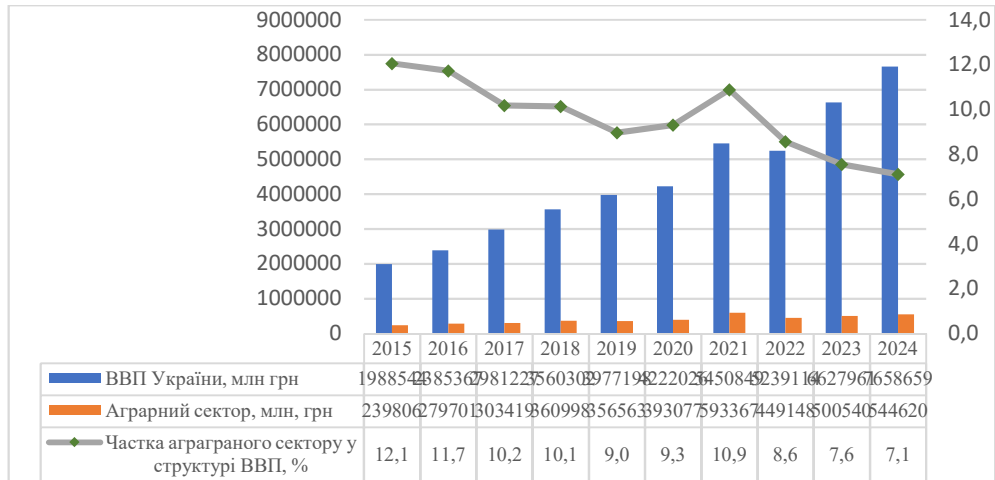

Рис. 1. Динаміка ВВП та аграрного сектору економіки України за період 2015-2024рр. [2, 3, 4]

Ще однією великою проблемою в галузі є втрата великої частини орних земель. Через мінування та окупацію приблизно 20% сільськогосподарських угідь стали недоступними для використання, а це понад 6 млн га [1]. Не менш вагомою проблемою в є дефіцит людських ресурсів в аграрній сфері, що спричинено міграційними процесами та мобілізацією. Через бойові дії багато працівників і фермерів були змушені не лише припинити господарську діяльність в галузі, а й покинути власні домівки. За даними FAO, понад 150000 фермерів (працівників) продовольчої сфери постраждали від бойових дій та/або були змушені мігрувати. У складному економічному становищі опинилися також дрібні виробники агропродукції, які займаються сезонним виробництвом, що відігравали важливу роль у сприянні зайнятості та доходів сільського населення. Багато суб'єктів господарської діяльності в аграрній сфері зіштовхнулися з дефіцитом грошових ресурсів для фінансування операційних витрат. Так, для прикладу, у 2022 р. рівень рентабельності сільськогосподарських підприємств впав до 14,1%, а ще у 2021 р. цей показник становив 37,8%, а обсяг капітальних інвестицій у сільське, лісове та рибне господарство у 2022 р. становив 51439 млн грн, що на 26,1% менше, ніж у 2021р.

Отже, основними проблемами аграрного сектору економіки в Україні в умовах воєнного стану стали:

- руйнування інфраструктури галузі та недосконала логістика, а також блокування експорту аграрної продукції морським напрямом, що негативно відображається на дохідності сільськогосподарських виробників та знижує експортні надходження;
- втрата великої кількості орних земель через окупацію та мінування;
- низький рівень приватного інвестування аграрного сектору економіки та його залежність від державної підтримки та фінансування;
- негативні структурні зрушення на ринку людських ресурсів та дефіцит кваліфікованих працівників через міграцію як внутрішню, так і зовнішню, а також мобілізацію;

- погіршення або і повне знищення матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських виробників і низький рівень їх інноваційної активності тощо.

Для подолання усіх негативних наслідків впливу війни на аграрний сектор економіки необхідно перш за все виробити ефективний механізм державного регулювання. Так, на думку В. Копитко та О. Копитко «останні політичні та економічні трансформаційні зміни в українському суспільстві призвели до необхідності переоцінки ролі та функцій держави. Саме від вибору найбільш ефективних форм державного регулювання залежить майбутнє країни – спроможність подолання кризи у стислі терміни та створення системи, яка гарантує динамічний та ефективний розвиток сільськогосподарської сфери» [5, с.251]

У світовій практиці обґрунтовано основні причини необхідності державного регулювання аграрної сфери економіки, а саме:

1) від стану аграрної сфери залежить продовольча безпека країни, а також від якості та кількості продовольства залежить здоров'я людських ресурсів, її трудовий та інтелектуальний потенціал, а також рівень та якість життя населення;

2) характерною особливістю аграрного сектору розвинутої економіки є надлишок пропозиції сільськогосподарської продукції над попитом, що вимагає втручання держави в процес ціноутворення, з метою нівелювання негативного впливу ринкової ціни на платоспроможність фермерських господарств та інших виробників аграрної продукції;

3) головним завданням кожної держави є забезпечення добробуту свого народу, а це потребує створення життєздатного аграрного сектору економіки, адже продукти харчування входять у споживчий кошик людини і є товарами першої необхідності.

На сьогодні, в науковій літературі відсутній єдиний підхід до трактування сутності поняття державного регулювання економіки. О. Якименко розглядає державне регулювання економіки як сукупність інструментів, за допомогою яких держава встановлює вимоги до організацій та громадян. Воно включає закони, формальні і неформальні розпорядження, а також допоміжні правила, що встановлюються державою, а також недержавними організаціями [5, с.252].

Схожий підхід до трактування даного поняття подано у словнику «Державне управління та державна служба», де під державним регулюванням розуміють здійснення державою комплексних заходів (організаційних, правових, економічних тощо) у сфері економічних, політичних, соціальних, духовних та інших суспільних процесів з метою їх упорядкування, встановлення загальних правил і норм суспільної поведінки, а також запобігання негативним явищам у суспільстві [6].

На думку професора І. Михасюка, державне регулювання – це комплекс заходів держави, спрямованих на скерування суб'єктів економічної діяльності в напрямі, необхідному для досягнення поставлених органами державної влади й управління цілей [7]. Проте дане визначення є дещо спрощене та не враховує ті завдання і функції, які повинна здійснювати держава з огляду на воєнний стан чи кризи в економіці.

Д. Стеченко вважає, що державне регулювання економікою передбачає вплив держави на відтворювальні процеси в національній економіці відповідними інструментами з метою орієнтування економічних суб'єктів та зацікавлених громадян на досягнення цілей та пріоритетів державної економічної політики [8, с. 5].

Щодо особливостей державного регулювання саме аграрної сфери, то на думку Л. Васильєвої, воно повинно здійснюватися у вигляді комплексу заходів економічного впливу держави на процеси виготовлення, переробки та реалізації аграрної продукції, сировини та харчових продуктів з метою формування та збереження продовольчої

безпеки країни та її регіонів, а також стабілізації агропромислового сектора економіки та подолання галузевих диспропорцій. Проте державне регулювання аграрного сектору в умовах війни дещо відрізняється. На думку І. Коновальчука, головним завданням державного регулювання аграрного сектору в умовах воєнного стану має стати максимальне збереження аграрного виробництва та створення умов для забезпечення продовольчої безпеки країни [9, с. 29]. Науковець вважає, що для того аби подолати вищеописані проблеми галузі у післявоєнний період, державі потрібно сконцентруватися на:

- забезпеченні відновлення обсягів виробництва і темпів його зростання, а також створенні сприятливих умов для сталого функціонування аграрної галузі;
- підвищенні якості та безпечності аграрної продукції відповідно до європейських стандартів;
- залученні висококваліфікованих людських ресурсів в аграрний сектор;
- сприянні залученню прямих
- інвестицій та інноваційності технологічного розвитку галузі;
- підтримці, в тому числі фінансовій, сільськогосподарських підприємств.

Отже, державне регулювання аграрного сектору в умовах воєнного стану є сукупністю цілеспрямованих методів, інструментів та форм впливу держави (в особі органів законодавчої та виконавчої влади) на аграрний сектор економіки для реалізації дієвої державної політики з метою забезпечення його відновлення та подальшого сталого розвитку.

Головними інструментами державного регулювання аграрного сектору економіки є [10]:

- 1) середньострокове програмування розвитку галузі сільського господарства і продовольчого ринку;
- 2) регулювання цін, що дає змогу захистити сільськогосподарських виробників від їх різких коливань і зниження дохідності;
- 3) застосування кредитної форми підтримки здешевлення процентів та відшкодування платежів основного боргу;
- 4) податкове регулювання, спрямоване на стимулювання розвитку аграрних підприємств;
- 5) економічна підтримка сільськогосподарських підприємств, які працюють у несприятливих природньо-кліматичних умовах;
- 6) регулювання зовнішньоторговельних операцій на сільськогосподарську сировину і продовольчі продукти;
- 7) державне фінансування пріоритетних програм розвитку аграрного сектору економіки;
- 8) сприяння розвитку виробничої інфраструктури;
- 9) державна підтримка наукових досліджень щодо створення та введення нових ресурсозберігаючих технологій у сільському господарстві;
- 10) кадрове забезпечення підприємств аграрної сфери.

В умовах воєнного стану, а також для відновлення в післявоєнний період вітчизняний аграрний сектор потребує значної фінансової підтримки. Цей інструмент державного регулювання відіграє одну з провідних ролей підтримки галузі і гарантує збереження продовольчої безпеки в Україні. На сьогодні, основними джерелами фінансування є:

- державна підтримка, щорічно у бюджеті виділяються кошти на підтримку аграрного сектора економіки, впроваджуються різноманітні програми підтримки

фермерських господарств. Тенденції державної підтримки аграрної сфери економіки представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Динаміка державної фінансової підтримки аграрної сфери в Україні у 2019-2025 рр, млн грн [3]

Роки	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Видатки державного бюджету на фінансову підтримку аграрної сфери	5900	3968	4500	4600	2568	2575	5931
Видатки державного бюджету	1072891,5	1288016,7	1490258,9	2705423,3	4014418,1	4486682,7	3639354,7
Видатки на підтримку аграрного сектору у структурі видатків державного бюджету, %	0,57	0,31	0,30	0,17	0,06	0,06	0,16

Як бачимо з таблиці 1, сума державної фінансової підтримки аграрної сфери з початком війни різко скоротилася через переорієнтацію бюджету на потреби оборони країни.

- міжнародна допомога у вигляді грантів та кредитів від країн-партнерів та міжнародних фінансових організацій таких, як Світовий банк, Європейський банк реконструкції та розвитку, Продовольча та сільськогосподарська організація FAO, Агентство США з міжнародного розвитку USAID, а також Європейський союз. Зокрема, від уряду Японії до державного бюджету у 2024 р. надійшла позика в розмірі 230 млн дол. в межах проекту Світового банку «Екстрений проєкт надання інклюзивної підтримки для відновлення сільського господарства України (ARISE) для розширення кредитування для України [1]. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO) оголосила про початок реалізації дворічного Плану реагування на надзвичайні ситуації та оперативного відновлення із загальним бюджетом у 150 млн дол. США для підтримки сільських громад України. З бюджету Європейського Союзу на користь уряду України відповідно до угоди «Підтримка швидкого відновлення України» у 2024 р. було виділено 250 млн євро [11].

- приватні інвестиції мають стати провідним джерелом фінансування аграрного сектору. Для відновлення та подальшого розвитку аграрної сфери протягом наступних років необхідно буде залучити інвестицій на суму приблизно 56 млрд дол. США [12]. Про це йдеться в аналітичному дослідженні урядового офісу із залучення та підтримки інвестицій Ukraine invest, яке висвітлює інвестиційні можливості аграрного сектору України. За даними Національного банку України, чистий приплив прямих іноземних інвестицій (ПІІ) в Україну склав \$3,64 млрд у 2024 р., що на 19% менше, ніж у 2023 р. Даний показник відображає баланс між надходженнями та виведеннями інвестицій з національної економіки. Залишки ПІІ в аграрний сектор економіки зображено на рисунку 2.

Після початку повномасштабної війни в Україні залишки ПІІ знизилися у більшості галузях національної економіки, адже іноземні інвестори почали активно виводити свій капітал за межі країни, з метою уникнення можливих ризиків отримання збитків. У 2022 р. відбулося найбільше скорочення інвестиції порівняно з 2021 р.

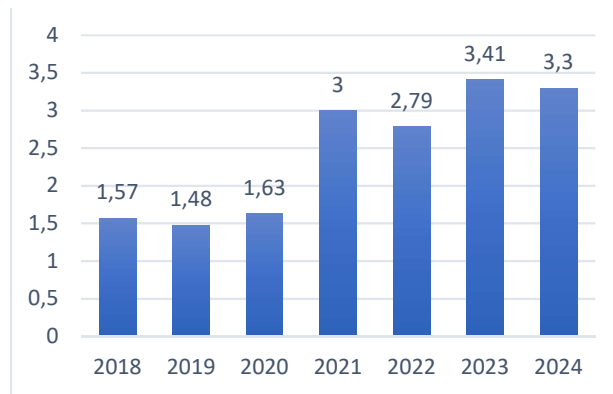

Рис. 2. Динаміка залишків ПІП в аграрний сектор економіки за 2018-2024 рр., млрд дол. США [12]

- кредитні програми, які передбачають надання банками короткострокового та довгострокового фінансування для покриття операційних витрат або реалізацію аграрних інноваційних проектів. Державна програма «Доступні кредити 5-7-9» надає спрощені умови для отримання кредитів для малого і середнього агробізнесу до 90 млн грн за ставкою 5-9% річних. Так, у 2024 р. за бюджетними програмами, на забезпечення ефективного функціонування Фонду розвитку підприємництва було виділено 16,0 млрд. грн., з яких до 10,0 млрд. грн. було спрямовано для підприємств аграрного сектору через державну програму «Доступні кредити 5-7-9%» [11].

- аграрне страхування, яке передбачає захист аграрного бізнесу від ризиків, що пов'язані з військовими діями та іншими непередбачуваними подіями. Це передбачає зниження фінансових ризиків і гарантувати стабільність аграрного виробництва.

- аграрні облігації, їх випуск дозволяє аграрним компаніям залучати додаткові кошти на відновлення, розвиток та модернізацію основних фондів, а державні гарантії можуть підвищити їх привабливість для інвесторів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. В сучасних складних умовах функціонування вітчизняної національної економіки, не варто забувати, що війна все ж таки закінчиться і постане питання розробки ефективного механізму відновлення, який зможе повернути економіку на довоєнний рівень та сформувати потенціал для її подальшого розвитку. Даний механізм має бути сфокусований на збереження та розвиток людських, земельних, матеріаль-технічних, фінансових та інших ресурсів аграрного виробництва. Не менш важливо має бути залучення додаткових фінансових ресурсів для відновлення галузі у повоєнний період, а саме розробка та впровадження ефективних державних програм фінансової підтримки аграріїв, сприяння залучення приватних інвестицій у галузь, розширення переліку пільгових кредитних програм для агропромислових виробників, а також міжнародна допомога у вигляді грантів та кредитів від країн-партнерів та міжнародних фінансових організацій.

Отже, для забезпечення стабільного функціонування аграрного сектору вітчизняної економіки в умовах воєнного стану важливо системно підходити до питань фінансової підтримки, залучати різноманітні джерела ресурсів, сприяти активізації міжнародної співпраці, а також впроваджувати актуальні інноваційні рішення. Це дасть можливість не тільки зберегти сільськогосподарське виробництво на належному рівні, але й забезпечити продовольчу безпеку України в надскладних умовах.

1. Несмачна М., Красновська Я. Агросектор України після трьох років війни: втрати та виклики URL : <https://superagronom.com/articles/771-agrosektor-ukrayini-pislya-troh-rokiv-viyni-vtrati-i-vikliki> (дата звернення: 03.09.2025).
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL : <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 03.09.2025).
3. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL : [https://mof.gov.ua.](https://mof.gov.ua/) (дата звернення: 12.09.2025).
4. ВВП в Україні URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2019/> (дата звернення: 12.09.2025).
5. Петринський Д. В. Теоретичні підходи до державного регулювання аграрного сектору: особливості понятійно-категорійного апарату. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. №15. С. 249-254. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.15.249
6. Державне управління та державна служба: словник-довідник / [уклад. О.Ю. Оболенський]. Київ: КНЕУ, 2005. 480 с.
7. Михасюк І. Р., Швайка Л.А. Державне регулювання економіки : підручник. Львів: «Магнолія плюс». 2006. 220 с.
8. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки: навч. посібник. Київ: Знання, 2007. 271 с.
9. Коновальчук І. С., Ковальов В. Г. Особливості державного регулювання та підтримки аграрного сектору економіки України в умовах воєнного стану. *Таврійський науковий вісник*. 2023. №5. С. 27-33.
10. Свистун Л. А., Попова Ю. М., Штепенко К. П. Державне регулювання аграрного сектору економіки в контексті забезпечення завдань сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8371>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.93 (дата звернення: 14.10.2025).
11. Рекомендації комітетських слухань на тему: «Державна підтримка аграрного сектору 2024. Державні та недержавні фонди і механізми» URL : <https://komagropolit.rada.gov.ua/documents/sluhanja/75427.html>. (дата звернення: 14.10.2025).
12. Інвестиційні можливості сектору агропереробки URL : <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/sekto-agropereobky-ukrayiny-ukraineinvest.pdf>. (дата звернення: 14.10.2025).

References

1. Nesmachna, M., & Krasnovska, Y. (2023). Agrosektor Ukrainy pislia trokh rokiv viyny: Vtraty ta vyklyky. Superagronom. URL: <https://superagronom.com/articles/771-agrosektor-ukrayini-pislya-troh-rokiv-viyni-vtrati-i-vikliki> (accessed 03 September 2025).
2. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (n.d.). (2023). Ofitsiynyi sait. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (accessed 03 September 2025).
3. Ministerstvo finansiv Ukrainy. (n.d.). (2023). Ofitsiynyi sait. URL: https://mof.gov.ua (accessed 12 September 2025).
4. VVP v Ukraini. (n.d.). (2024)/. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/expense/2019/> (accessed 012 September 2025).
5. Petrynskyi, D. V. (2024). Teoretychni pidkhody do derzhavnoho rehuliuвання ahrarnoho sektoru: Osoblyvosti poniatno-katehoriialnoho aparatu. Investytsii: praktyka ta dosvid, 15, 249-254. DOI: 10.32702/2306-6814.2024.15.249.
6. Obolenskyi, O. Yu. (Ed.). (2005). Derzhavne upravlinnia ta derzhavna sluzhba: Slovnyk-dovidnyk. Kyiv: KNEU.
7. Mykhasyuk, I. R., & Shvaika, L. A. (2006). Derzhavne rehuliuвання ekonomiky: Pidruchnyk. Lviv: "Mahnoliia plyus".
8. Stechenko, D. M. (2007). Derzhavne rehuliuвання ekonomiky: Navchalnyi posibnyk. Kyiv: Znannia.

9. Konovalchuk, I. S., & Kovalov, V. H. (2023). Osoblyvosti derzhavnoho rehuliuвання ta pidtrymky ahrarnoho sektoru ekonomiky Ukrainy v umovakh viiennoho stanu. *Tavriiyski naukovyi visnyk*, 5, P. 27-33.
10. Svystun, L. A., Popova, Yu. M., & Shtepenko, K. P. (2020). Derzhavne rehuliuвання ahrarnoho sektoru ekonomiky v konteksti zabezpechennia zavdan' stal'noho rozvytku. *Efektivna ekonomika*, 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8371> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.11.93 (accessed 14 October 2025).
11. Rekomendatsii komitets'kykh sluhan' na temu: «Derzhavna pidtrymka ahrarnoho sektoru 2024. Derzhavni ta nedderzhavni fondy i mekhanizmy». URL: <https://komagropolit.rada.gov.ua/documents/sluhannja/75427.html> (accessed 14 October 2025).
12. Investytsiyni mozhlyvosti sektoru ahropereobutku. (2025). URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/sector-agropererobky-ukrayiny-ukraineinvest.pdf> (accessed 14 October 2025).

STATE REGULATION OF THE AGRICULTURAL SECTOR UNDER MARTIAL LAW

Maryana Zamroz¹, Andriy Stoyko², Yuriy Maksymets³

^{1,2,3}*Ivan Franko National University of Lviv*
79008, Lviv, Svobody prospekt, 18

¹*e-mail: maryana.zamroz@lnu.edu.ua; ORCID: 0000-0002-7396-8296*

²*e-mail: andriy.stoyko@lnu.edu.ua; ORCID: 0009-0009-1142-9690*

³*e-mail: yuriy.maksymets@lnu.edu.ua ; ORCID: 0000-0001-9693-4147*

Abstract. The relevance of scientific research on effective state regulation of Ukraine's agricultural sector under martial law is substantiated. The key reasons for the necessity of state regulation in the agricultural sphere of the economy are outlined. The dynamics of the agricultural sector's development and its share in the GDP structure, as well as the impact of the war, are analyzed. The main problems of the agricultural sector under martial law are identified. The principal approaches to defining the concept of state regulation of the economy are characterized, along with the specific features of regulating the agricultural sector. The priority goals of the state in regulating the agricultural sector in the post-war period are determined. The main instruments of state regulation of the agricultural sector are analyzed. The role of financial support for the agricultural industry in post-war recovery is defined. The main contemporary sources of financial assistance for agricultural producers in Ukraine are examined. The dynamics of the volume of state financial support for the agricultural sector are analyzed. The directions of financial support for the studied sector by international partners are described. The remaining volumes of foreign direct investment in the agricultural sector are analyzed. The main sources of financial support for the agricultural sector under martial law are identified. It is concluded that ensuring the stable functioning of the agricultural sector of the national economy under martial law requires a systematic approach to financial support, the involvement of diverse resource sources, the promotion of international cooperation, and the implementation of relevant innovative solutions.

Keywords: state regulation, agricultural sector of the economy, regulation methods, instruments of state regulation, war, martial law conditions, agricultural production.

Стаття надійшла до редколегії 14.11.2025

Прийнята до друку 23.12.2025

Опублікована (оприлюднена) 05.01.2026